

szagától, és a sertés hus eledelétől mulhatlan eldöglik; *experto crede*,
 (lásd Fritsch Naturgeschichte).

Kunyhóim csak veszzszöbül vannak fonva; magasságuk 9 láb legfel-
 jebb, van benne két igen primitiv pad, és két vagy három lörös; — a
 madár számára felállított czölöp legfeljebb 15 lépésnyire, és soha a lö-
 réssel szemközt ne legyen.

Gr. Forgách Sándor.

Az erdélyi gazdasági tanintézet.

A nagyméltóságu m. kir. földmívelési ministerium igen szerencsés
 választást tett midön az erdélyi gazdasági tanintézet szervezése céljából
 Hideghéthy Antal urat küldé ki.

Hideghéthy úr e tárgyban való eljárását a nm. földmívelési mi-
 nister urhoz benyújtott s az „Erdélyi Gazda“ f. é. 3-ik és 4-ik számai-
 ban közzétett jelentésében körülményesen előadja.

Ugyhiszem t. olvasóink szivesen veszik ha ez ügy állását a neve-
 zett forrás után lehető röviden előadjuk:

Az intézet helyül a Kolosvár tőszomszédságában fekvő kolos-mo-
 nostori alapítványi birtok szemeltetett ki melynek

307 hold szántóföldje

204 „ kaszálója

242 „ legelője és

2 „ szölleje.

Összesen . 755 cat. hold külsősége 30 évre bérbe vétetik.

A közvetlen közelben fekvő 2537 holdnyi alapítványi erdő, az ura-
 dalom kezelése alatt maradván, az erdészeti gyakorlati kiképeztetés alap-
 jául fog szolgálni.

A tanintézeti helyiségek tanári lakok sat. az államköltségén még
 ez évben fognak építtetni s mintegy 60000 forintba kerülni.

A gazdasági épületeket az uradalom fogja építtetni s ezért a tan-
 intézet az építési tőke 5%-kos kamatját fogja fizetni.

Az intézeti épületek a következő részletekből állandnak: 2 tante-
 nem à 20□°, 3 gyűjteménytár à 15□°, 3 lakterem à 40□°, 3 mosakodó

helyiség à 6□°, 1 kórszoba 12□°, 1 intézeti iroda 12□°, 1 olvasó terem 20□°, igazgató lakása 46□°, vegytanár lakása 38□°, intézetszolga lakása 20□°, 1 ebédlő 24□°, ezen kívül: konyha, legalább 4 cselédszoba, fürdőszoba, éléskamrák, fakamrák, pinczék sat.

Az intézetnek taneszközökkel való felszerelése 20000 ft. fog kerülni.

Gyakorlati taneszközül szolgálанд még négyrendbeli kert, u. m. 1 gazdasági botanicus-, 1 erdészeti botanicus-, 1 gyümölcsös- és egy konyhakert, továbbá a gazdasági botanicus kerttel összekötött 4 holdnyi kísérleti tér.

Az egész tanfolyam 3 évből álland, az első csak gyakorlati s némi-
leg elméletileg előkészítő évfolyam.

Felvételi felvételek 17 éves kor, egészséges testalkat, jó erkölcs „s legalább az algymnasium vagy az alreáliskola folyamának sikerrel való bevégezése, vagy ennek megfelelő képzettség.“

Az intézetben convictus is lesz melyben minden évfolyamból 20 növendék 150 ft. évi díjért lakást, élelmezést, mosást, fűtést, világi-
tást és orvosi segílyt nyerend.

Ezekén kívül minden évfolyamba még 16 externista vétetik fel évi 20 ft. tandij mellett. Az egészen szegény ifjak tandijmentesek.

Minden évfolyam számára még egy már tudományosan előképzett ifju vétetik fel ki 200 ft. évi segílyben részesül s mint osztályvezető s a növendékekkel lakó és étkező tanségéd fog működni, s tanári pályára tovább képeztetni.

A tanerők lesznek 1 igazgató tanár, 5 rendes tanár ezek közül egyik erdészeti, 3 segédtanár, 1 kertész.

A tantárgyak a tanárok közt következőleg lesznek felosztva:

1. Az igazgató s egyszersmind tanár: gazdasági üzlett- és becslés-
tan, gazdasági számvitel, nemzetgazdászhat és gazdasági statistica. Igaz-
gató teendőin kívül előadási órái hetenként 8.

2. Az intézeti gazdaság intézője, egyszersmind a gazdasági gyakor-
lat műszaki tanára; különös s előadási tárgyai még: szállómívelés és
borkezelés, méhészet, tejgazdaság; — ideje teljesen igénybe véve lévén,
különös előadási órái száma egyelőre meg nem határozható.

3. Állattenyésztés tanára, előadási tárgyai: zoologia, általános állattenyésztés, állat-élettan, állatboncztan, specialis állattenyésztés, állat-, ép- és gyógytan, órái hetenként 12.

4. Földmívelési-vegytan tanára; tárgyai: Vegytan, szerves és szervetlen és gazdasági technologia, geologia és ásványtan. Ennek órái het. 12.

5. Növénytermelés tanára, ennek tantárgyai: talajtan, földmívelés, általános növénytermesztés. Hetenként 12 óra.

6. Erdészet tanára, tárgyai: erdészeti botanica, erdészet, közültetvényezések, vízhasznosítás, s ennek alkalmazásában rétművelés, haltenyésztés és az erdészeti kertnek vezetése. Hetenként 12 óra előadás.

7. Rendkívüli segédtanár: Szám és mértan, physica és meteorologia; hetenként 8 óra.

8. Rendkívüli segédtanár: gazdasági gépészet, építészet és rajz; hetenként 6 óra.

9. Rendkívüli segédtanár: agrariális és közjogi törvények tanítása; hetenként 4 óra.

10. Kertész; [a kerteknek művelése mellett hetenként 6 előadási órával. —

A szóbanforgó jelentés vége így szól:

„Hogy az intézetnek első osztálya még az ősön megnyilhassék: elkerülhetlenül szükséges, hogy legalább a következő négy állomásra: 1. igazgatói; 2. gazdasági intezői; 3. állattenyésztési; és 4. az erdészeti tanszékekre azonnal pályázat hirdettessék mindegyiknél az általa előadandó tanszakok hetenkénti tanórainak száma s javadalmának elősorolásával és a rendes próbaév kitöltése mellett.“

„Szükségesnek mutatkozik továbbá, hogy e tanároknak kinevezése még június hó folytán megtörténhessék a végre hogy mindegyikök legalább is a jövő Julius és Augustus két hónapra egy megfelelő külföldi intézetbe kiküldetve különösen az ott akkor tartatni szokott vizsgákban figyelmes részvét által magának további előképzést és kellő tapasztalatot gyűjthessen. E nélkül minden esetre lényeges csorbulást szenvedne az intézet, életre való megindulásában“